

dehinc detrachendo salarium pro rata temporis, quo famulus diu fuit ægrotus. Ratio est, quia merces, seu stipendium solvendum est ob operas quotidianas, quas proinde si ille non præstitit, ipsi non debetur salarium, quamvis id eveniat ob casum fortuitum, & famulo non voluntarium, ut docent passim Auctores. Nec obstat, Canonico ægrotanti deberi distributiones quotidianas, si cum valeret, interesse consueverat, cap. 1. de Cler. ægrot. Disparitas enim est, quia Ecclesia sic statuit, ne sui ministri à ministerio Ecclesiastico deterrentur; quod non statuerunt leges quoad famulos. Item distributiones veniunt nomine alimentorum, quæ etiam famulo infirmo debentur cum expensis moderatis, nisi in conventionem aliter fuerit expressum: Silvester verb. *Familia*, q. 2. Azorius part. 2. lib. 2. cap. 39. q. 3. Dixi postea *quo famulus diu &c.* quia si famulus ægrotet per unam tantum, vel alteram hebdomadam, non est æquum illi detrachere de salario. Petrus Navarro lib. 2. cap. 2. num. 213. & alii comm.

CAS. III. Sacerdos ad acquirenda vasa stamnea, in puteum à fure projecta, eo demisit adolescentem, fune nova, ac forti colligatum, eumque appensum sustentabat, donec vasa expiscaretur. Accidit autem, ut funis, qui ore putei refricabatur, disrumperetur, cum adolescens sensim extrahebatur onustus; qui proinde in aquam præceps ruit, ac suffocatus est. Q. an talis Sacerdos evaserit irregularis?

Respondeo cum distinct. Vel Sacerdos plene advertit funem ore putei refricatum disrumpi, vel non. Si non, dico, ipsum irregularem non evasisse: quia hic agitur de irregularitate ex delicto; unde si non fuit in gravi culpa, neque habet incurrere gravem poenam, cum poena debeat esse delicto proportionata. Cap. *Felicis* de poenis in 6. Si plene advertit, dico, eum utique evasisse irregularem, videns enim funem disrumpi, debebat vel hunc ab ore putei statim amovere, ne refricatus disrumperetur; vel alium firmiorem funem adolescenti dimittere, ut ipsius adminiculo fortius colligatus, tutus extrahi posset, vel illi docere, quod interim relinquet vasa stamnea in puteo, ne funis horum, ac ipsius pondere nimium pressus, disrumperetur; præcepsque ipse rueret, ac aquis immersus suffocaretur, conformiter ad responsum Alexandri III. cap. *Suscepimus* extr. de Homic. Propterea, cum non ita segesserit, fuit in gravi culpa, & sic est irregularis. Ita DD. comm.

MENSE DECEMBRIS.

CAS. I. Sempronius, cæteroquin juvenis, ac robustus, singulis diebus, quibus urget præceptum jejunandi, experitur stimulos carnis acerrimos cum periculo consensus, quæ non subest aliis diebus. Q. an diebus prædictis teneatur jejunare?

Resp. cum dist. Vel tale periculum remove potest aliis remediis; puta, sollicita sensuum & animi custodia, enixa oratione, & sui commendatione ad Deum, discretis corporis castigacionibus &c. Et tunc dico, ipsum prædictis diebus teneri adhuc jejunare; nam in tali casu non à jejunio, quod potius ad reprimendam carnis concupiscentiam institutum est, atque deseruit, Sempronii periculum provenit; sed aliunde, puta, quia hic occasio-

nes non vitat, sensus ac mentem non bene custodit &c. Vel tale periculum aliis remediis remove non potest; & tunc dico Sempronium non teneri prædictis diebus jejunare, stante concursu altioris præcepti strictius obligantis ad præcavendum proximum periculum consensus: quemadmodum enim cessat obligatio jejunandi, quando ex eo intervenit verum periculum proximum incommodi valde gravis in corpore; ita, & quidem a fortiori, quando ex eo provenit verum periculum proximum gravis peccati in anima. Vide Basseum v. Jejunium 1. n. 6. Pasqualigum de jejun. decis. 342.

CAS. II. Prævidet Sergius, se ob multitudinem confiteri volentium non posse tali mane confiteri; propterea, cum sit dies plenariæ Indulgentiæ concessæ, *confessis, ac sacra communione refectis*, per unum ex accidentibus interrogat Parochum, an si Communioni præmitat actum Contritionis, sit indulgentiam lucraturus. Quid respondet Parochus.

Resp. Sergium lucraturum Indulgentiam, si habeat tantum venialia; non sic vero, si habet aliquod mortale cognitum, nec ullo modo absolutum. Ratio pr. partis est, quia licet Pontifex possit pro lucro Indulgentiæ præscribere etiam Confessionem venialium; tamen, si id clare non exprimit, intelligitur præscribere Confessionem, solum prout eam præscribunt jus Divinum, & Ecclesiasticum, quæ, ut tradit Angelicus in 4. dist. 19. q. 3. art. 1. q. 2. ad 3. & quæst. 3. ibid. præcipiunt solam Confessionem mortaliæ. Unde si Sempronius habeat sola venialia, Indulgentiam utique lucrabitur. Ratio 2. partis expresse colligitur ex pluribus Decretis S. Congregationis Indulgentiis, Sacrisque Reliquiis præpositæ, signanter ex illo 19. Septembris 1729. quo declaravit etiam in casu, quo quis ob deficientiam Confessarii confiteri non potest, non sufficere contritionis actum pro lucranda Indulgentia. Decreta per extensum refert Theodorus à Spir. Sanct. de Indulgent. part. 1. cap. 11. art. 5.

CAS. III. Mulier post confessionem rogat Confessarium suum pergentem ad celebrandum, ut ipsam communicet cum parte Hostiæ, quam ipse consecravat in Missa. Q. an Confessarius possit hoc licite peragere?

Resp. neg. saltem non interveniente gravi motivo id peragendi. Ratio est, quia id esset contra præsentem communem Ecclesiæ praxim, & consuetudinem, quæ est, ut Eucharistia non nisi consuetis cum particulis, & quidem cum una tantum solitis non grandiore, cuiusvis fidei ministraretur; ut patet ex Decreto S. Congreg. Conc. circ. Commun. quotidian. edito 12. Febr. 1679. approbante Innocentio XI. Dixi *saltem &c.* quia si in tali Ecclesia non essent particulæ consecratæ, nec commode haberi possent consecrandæ, tunc posse Confessarium, aut alium Sacerdotem, petitioni mulieris indulgere ad satisfaciendum magnæ illius devotioni, vel ob aliud rationabile motivum, ut tradit Clericatus de Eucharist. decis. 33. referens Quartum, Corsetum, & alios plurimos; idemque docent Gobat tract. 4. num. 410. Diana opus. coordinat. tom. 2. tract. 1. resol. 241. ac trib. seqq. aliique. Nulla enim lex, inquit, nec ullus Canon id vetat; sic consulitur utilitati fidelium, & Decretum ac consuetudo præfata intelliguntur in casu, quo adsint, vel commode haberi possint particulæ, nec ullum interveniat rationabile motivum aliter communicandi; ut colligitur ex ipsamet Rubrica Missalis tit. de-

defect. in Minist. occur. v. *Si Sacerdos*, præscribat, ut Sacerdoti, qui post primam, vel utramque Consecrationem in syncopen incidit, ac est ita infirmus, ut communicare possit, præbeat Substitutus partem Hostiæ, si non adsit alia Hostia consecrata.

ANNO MDCCLIV.

MENSE JANUARI.

CAS. I. **F** Regit Parochus mane diei festivæ inadvertenter jejunium; & quamvis noscat, quod si id Parochianis manifestet, præcise dicent, ipsum in hoc incautum fuisse, & inconsideratum; hoc non obstante Missam celebrat, ut populus præcepto satisfaciat. Q. an gravis culpæ ob hoc sit arguendus?

Resp. affirm. Ratio est, quia sic violat in re gravi, sine justo, & rationabili motivo, ritum, ac praxim, strictè & universe ab Ecclesia præscriptam, nempe ut Sacerdos non jejunus Missam non celebret, ut patet ex Concilio Constantiensi sess. 3. & D. Augustino Epist. 54. ad Januar. Si quod enim in casu id peragendi motivum intervenit, fortasse est ad evitandam penes Parochianos gravem infamiam, & scandalum; cum, ipso non celebrante, nequeant hi tali die Missam audire. At quis non videt, quod licet Parochiani, de eventu admoniti, dicant ipsum, frangendo inadvertenter jejunium, incautum fuisse, & inconsideratum, gravem per hoc ipsi non irrogant infamiam; ac per hoc, quod neque ibi, neque alibi possint ea die Missam audire, non peccant, ideoque insufficiens omnino esse tale motivum? Quare sicuti gravis culpæ arguendus esset, si in tali circumstantia celebraret in fermentato, aut sine vestibus Sacerdotalibus, eo quia ad id licite peragendum requiritur præceptum magis urgens, ac sit illud audiendi Sacrum; ita ob eandem rationem gravis culpæ arguendus est in casu nostro, cum etiam hoc sit adeo strictè ab Ecclesia prohibitum, ut solus Pontifex valeat in eo dispensare: ut cum Ugolino tradit Homobonus Exam. Eccl. tom. 3. tract. 15. q. 28. res. 3. Gotti de Euch. q. 4. dub. 5. §. 2. n. 17.

CAS. II. Puella fœta, ad instantiam Confessarii, nolentis aliter ipsam absolvere, huic manifestavit complicem sui peccati. Nunc audiens à Socia, quod ob similem casum idem ipsi cum eodem contigerit. Quærit à Parocho, an debeat talem Confessarium Inquisitori denuntiare.

Resp. neg. sive quatenus à Confessario ipsamet fuit adacta ad manifestandum complicem; sive quatenus audivit à Socia; huic idem cum eodem evenisse. Ratio pr. part. est, quia nemo tenetur extra Pœnitentiæ Sacramentum aut aljud iudicium legitimum, se ipsum prodere, propriam turpitudinem manifestando. Propterea SS. Dom. Nost. Papa Benedictus XIV. fel. mem. locis infra citandis expresse declaravit, se ibi non comprehendere pœnitentem

tem in casu proprio, quando hic nempe peccatum suum confitens, adigitur à Confessario manifestare complicem in eodem peccato. Ratio sec. par. est, quia licet laudatus Pontifex in litteris datis in forma Brevis die 7. Julii 1745. reprobaverit & damnaverit ut scandalosam, & perniciosam, ac famæ proximorum, ipsique Sacramento injuriosam, tendentemque ad sigilli Sacramentalis violationem, alienandosque Fideles ab usu Sacramenti Pœnitentiæ, praxim Confessorum à pœnitente inquirentium nomen, ac personam complicitis, eique absolutionem negantium, si illum non manifestent: immo in Constit. incip. *Apostolici Ministerii*, edita V. Idus Decembris 1749. præceperit omnibus, & singulis, qui aliquem Sacerdotem, sive Sæcularem, sive regularem, cujuscumque gradus, & conditionis existat, quocumque alio modo; præterquam ex ipsa Confessione à semetipsis apud eum peracta, cognoverint in administrando Pœnitentiæ Sacramento interrogasse Pœnitentem de nomine complicitis, eidemque indicari recusanti absolutionem denegasse, præceperit, inquam, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub iisdem pœnis, quibus ad debitas aliorum delictorum denuntiationes adstringuntur, ut intra terminum dierum pro aliis denuntiationibus à S. Officio præfigi solitum, Tribunali SS. Inquisitionis deferant, ac denuntient hujusmodi Sacerdotem, sive id eum fecisse intellexerint propter adhæSIONEM prædictæ reprobatæ praxi, aliave de causa erroneæ opinionis suspicionem ingerente, sive id etiam per imprudentiam egisse, & per actum præfatis destitutum circumstantiis: tamen quia neque hæc Constitutio, neque aliæ Litteræ datæ iv. Non. Junii 1746. hæctenus ubique obligant, sed tantum Regna Portugalliæ & Algarbiorum (cum solum ad horum Archiepiscopos & Episcopos, ac Tribunali Inquisitionis hujusmodi Regnorum, peculiariter directæ legantur) nec de eorum, quæ in iis præcepta sunt, ad nos extensione constat, ideo dicendum, puellam non teneri &c.

CAS. III. Interrogat Parochum Sempronius, an quando confessis, ac Communione refectis concessa est in Ecclesia Parochiali Plenaria indulgentia à primis Vesperis usque ad occasum Solis, sufficiat pro lucro Indulgentiæ Confessio, & Communio facta in pervigilio, aut biduo ante, vel triduo. Quid responderet Parochus?

Respondeo, sufficere factam in pervigilio, & probabilius etiam factam biduo ante, vel triduo. Ratio primæ partis sumitur primo ex Decr. S. Congregationis Indulgentiarum, cui cum propositum fuerit totum hujusce casus quæsitum die 14. Martii 1712. respondit quoad primum affirmative, & quoad secundum *Dilata*; prout refert Eusebius Amort. de Indulg. in sup. plem. pag. 432. Edit. Ven. Deinde si non sufficeret facta in pervigilio, Indulgentiam numquam obtineri posset à primis Vesperis Festi, cum ejus lucrum supponat posita omnia requisita, inter quæ in casu sunt Confessio & Communio, ut patet ex illis verbis, *Confessis, ac Sacra Communione refectis*. Sed Indulgentia obtineri potest à primis Vesperis Festi, ut exprimitur, ac supponitur in proposito casu: ergo &c. Theodorus à Spir. Sanct. de Indulg. part. 1. artic. 5. quæst. 11. & comm. Ratio secund. part. est, quia in primis, quod fit intra triduum; dicitur fieri continuo, l. ult. Cod. de Judic. & l. fin. Cod. de Error. Advocati, ut notat Viva ad 39. prop. damn. ab Alex.